הליכות החיים

ואתחנן - עקב | שנת תשפ"ה לפ"ק | גליון תפ"ו

מכון הליכות החיים

בס"ד ע"י

הרב נחום צבי מאיר ראזענפעלד שליט"א

מו"ץ בשיכון סקווירא יע"א

לע"נ אאמו"ר הרה"ח ר' יעקב גרשון ב"ר שלמה ז"ל

גליון זה נתנדב

ע"י ידידנו ותומכנו היקר הנדיב הנכבד

מו"ה ר' חיים בנציון הכהן ווייס הי"ו

לזכרו הטהור ולזכותו הקדוש של

כ"ק אדמו"ר הגה"ק בעל ויחי יוסף מפאפא זצוק"ל

לרגל יומא דהילולא קדישא - ביום י"ג מנחם אב

ולרגל השמחה במעונו בהולדת הנכדה אצל בנו האברך החשוב **מוה"ר משה הי"ו**

זכותו הגדול והקדוש יגן בעד הנדבן החשוב ומשפחתו שי' ובעד כל ישראל, שיזכה לבני חיי ומזוני רויחי וכל טוב סלה

הרוצה בתשובה

אקטועלע שכיח'דיגע שאלות (מב)

מיט וועמען צו טאנצן פריער

שאלה: איך גרייט זיך בעזר ה' חתונה צו האבן בשעה טובה ומוצלחת, און איך וואלט שטארק הנאה געהאט צו וויסן ווי אזוי עס איז ריכטיג זיך צו פירן להלכה בשעת דער חתונה: עס איז איינגעפירט ביי חתונות אז דער חתן טאנצט ערשט מיט זיין טאטן, דערנאך מיט זיין שווער און ערשט נאכדעם מיט די זיידעס.

איך האב אבער געטראכט אז אפשר איז נישט ריכטיג אזוי צו טון, צו לאזן די זיידעס שטיין אין א זייט ביז זייערע קינדער, דער טאטע און שווער, ענדיגן טאנצן. פון דער אנדערער זייט, אפשר קומט עס יא אזוי, ווייל עס איז א שטארקערער חיוב מכבד צו זיין דעם טאטן ווי דעם זיידן? איך וואלט געוועון דאנקבאר אויב עס איז שייך דאס אויסצוקלארן.

תשובה: דער חתן האט א חיוב מכבד צו זיין סיי זיין טאטן און סיי זיין זיידן, אבער כיבוד אב קומט פאר'ן מכבד זיין דעם זיידן.[1]

דער אבי החתן האט אבער א חיוב מכבד צו זיין זיין טאטן, ד.ה. דעם זיידן פונעם חתן.

דערפאר איז כדאי אז דער טאטע פונעם חתן זאל אפשמועסן פריער מיט אים צו טאנצן ערשט מיט'ן זיידן, ד.ה. מיט זיין טאטן, און דערנאך מיט אים. אזוי אויך זאל דער שווער זאגן פאר'ן חתן אז ער זאל טאנצן פריער מיט זיין טאטן און דערנאך מיט אים.

דאס זעלבע אויך מיט דער כלה, אז איר מאמע זאל אפשמועסן מיט איר צו טאנצן ערשט מיט איר מאמען (די באבע), און אזוי אויך איר שוויגער זאל איר בעטן צו טאנצן ערשט מיט איר מאמען און דערנאך מיט איר. אזוי ארום וועלן אלע מכבד זיין זייערע עלטערן און בזכות זה געבענטשט ווערן מיט אלע גוטע ברכות.

גיין צו א קידוש פון א גוטן קאסטומער

שאלה: עס קומט מיר אויס צו האנדלען אסאך מיט היימישע קאסטומערס, און מיר האבן צווישן זיך א נאענטן קשר. ווען זיי מאכן א שמחה, צ.ב.ש. אן אויפרוף, קידוש,

עצה צו שפירן ווארעמקייט בעבודת השם

לכבוד מכון הליכות החיים,

כ"ק הגה"ק מפאפא זצ"ל (וואס דער יארצייט געפאלט די וואך י"ג אב) ברענגט אין זיין ספר "ויחי יוסף" (פרשת משפטים), אז עס איז געווען א צדיק [עס זענען דא וואס דערציילן די מעשה אויפ'ן הייליגן ריזשינער זי"ע], וואס איינער פון זיינע חסידים איז געקומען צו אים זיך אויסרעדן זיין וויטאג, אז ער פילט א קאלטקייט אין עבודת ה', און בעיקר פילט ער דאס אין די ביינאכט-שעה'ן.

האט דער צדיק אים אויסגעפרעגט זיין סדר היום, און עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז דער איד וואשט זיך נישט צו ברויט ביי נאכטמאל. דער צדיק האט אים געפרעגט, פארוואס ער וואשט זיך נישט אין אוונט, האט דער איד געזאגט אז ער זעט נישט די וויכטיגקייט דערצו, פארוואס עס פעלט אויס אז ער זאל עסן ברויט ביינאכט און זיך דארפן וואשן און בענטשן.

"לאמיר אייך ערקלערן וואס עס קומט דא פאר," האט דער צדיק אים דאן ערקלערט, "פארוואס איר פילט נישט קיין ווארעמקייט אין עבודת ה', און בפרט ווי איר זאגט, אין די ביינאכט-שעה'ן. די ווארעמקייט וואס א מענטש האט צו קיום התורה והמצוות, קומט פון די מצוות אליין. ווען א איד איז מקיים א מצוה, ברענגט עס אים א ווארעמקייט. אין די אוונט-שעה'ן, זענען דאך דא ווייניגער מצוות; מען לערנט ווייניגער, מען לייגט נישט קיין תפילין, תפלת מעריב איז קלענער ווי שחרית - נו, פעלט דאך ווארעמקייט צו קענען דינען דעם אויבערשטן ווי עס דארף צו זיין.

"דעריבער," האט דער צדיק אויסגעפירט, "איז מיין עצה צו דיר, אז מהיום והלאה זאלסטו זיך וואשן צו ברויט ביי נאכטמאל ערליך און בענטשן ברכת המזון, און די מצוות פון נטילת ידים און ברכת המזון וועלן דיר אריינגעבן א ווארעמקייט אין עבודת הבורא."

פירט אויס הגה"ק מפאפא זצ"ל, אז דאס קען זיין פשט אין פסוק: "וַעֲבַדְתֶּם אֵת ה'

אין לעיין בגליונות בשעת התפלה וקריאת התורה כמבואר בהפוסקים לאיסור

א.ד.ג., גיי איך אהין - אסאך מאל א לאנגן וועג - ווינטשן "מזל טוב".

לערנענדיג הלכות שבת ביי דער שבת-סעודה, האבן מייניגע קינדער מעורר געווען, צי עס איז נישטא דערביי א הלכה'דיגע שאלה, ווייל איך גיי אהין נאר צוליב אונזערע ביזנעס-קשרים, האפנדיג אז יענער וועט בלייבן א גוטער קאסטומער, און צו אנדערע חברים וואלט איך זיכער נישט געגאנגען אזא ווייטן וועג. צי מעג איך גיין צו יענעמ'ס שמחה שבת?

תשובה: עס איז א מותר, און אדרבה עס איז א מצוה צו גיין צו א שמחה ווינטשן "מזל טוב", אפילו אויב מען האט אינזין צו פארדינען דערפון, וויבאלד די כוונה איז נישט קענטיג. מען זאל אבער נישט זאגן פאר יענעם, "פאר אזא קאסטומער ווי דיר גיי איך ארויס פון וועג", אד"ג.[2]

א טעות ביי ברכת הגומל

שאלה: איך האב געהאט אן אפעראציע און איך האב געבענטשט ברכת "הגומל". דאן איז צוגעקומען צו מיר א תלמיד חכם און מעורר געווען אז איך האב געזאגט "הגומל לחייבים טובים" אנשטאט "טובות", און איך דארף מעגליך נאכאמאל גומל בענטשן. וואס איז למעשה די הלכה?

תשובה: מען דארף אכטונג געבן צו זאגן דעם נוסח פון א ברכה געהעריג ווי די חכמים האבן מתקן געווען. "הגומל לחייבים טובות" טייטשט אז השי"ת באצאלט גוטס פאר די "חייבים", ד.ה. די וואס מן הדין וואלטן זיי געווען שולדיג. "חייבים טובים" באדייט "גוטע חייבים"... וואס דאס האט נישט קיין פשט.[3]

עס איז א מחלוקת הפוסקים צי מען האט אין אזא פאל יוצא געווען און דערפאר זאל מען מאכן נאכאמאל די ברכה אָן שם ומלכות. אויב זעט מען אן אנדערן וואס גייט גומל בענטשן, זאל מען בעטן אז ער זאל אים מוציא זיין.

קארן אויפ'ן שטעקן

שאלה: מען פארקויפט היינט אין די גראסעריס פרישע קארן אויפ'ן שטעקן. די קארן קאכט מען אדער מען לייגט עס אויפ'ן

◄

אֱלֹקֵיכֶם", איר זאלט דינען דעם אויבערשטן. קען דאך א מענטש פרעגן, ווי קען מען דינען דעם אויבערשטן, אז מען דארף דאך ניצול ווערן פון דער קאלטקייט וואס דער יצר הרע גיט אריין אינעם מענטש, וואס דאס שטערט אים צו דינען דעם אויבערשטן. דערויף פירט אויס דער פסוק: "וּבֵרַךְ אֶת לַחְמְךָ", דער אויבערשטער וועט בענטשן דיין ברויט, אז עס וועט אלעמאל זיין ברויט ביי דיר אין שטוב, און אזוי וועסטו קענען זיך וואשן נטילת ידים און בענטשן יעדן טאג, און דורך דעם וועסטו האבן שטענדיג א ווארעמקייט אין עבודת ה' יתברך.

עס איז היינט א וועלט וואס מען מוטשעט זיך אזויפיל מיט טעגליכע נסיונות אין עבודת ה'. דאס קרירות בלאזט פון אלע זייטן מיט אזעלכע שווערע נסיונות ה'. עלטערן לייגן אריין אלפים ורבבות און גיבן אוועק "דמים - תרתי משמע" אריינצובריינגען א ווארעמקייט אין די קינדער, אבער צומאל - און ליידער נישט ווייניג מאל - טרעפט מען דאס נישט.

ווי עס קומט אויס פונעם אויבנדערמאנטן, איז דא א פשוט'ע סגולה פאר יעדע טאטע-מאמע זוכה צו זיין צו ווארעמקייט אין עבודת ה', אז מיר און אונזערע קינדער זאלן דינען דעם אויבערשטן ווי עס דארף צו זיין, און דאס איז זיך צו וואשן צו ברויט יעדן טאג כדי מקיים צו זיין די מצות עשה וואס מיר לערנען די וואך אין דער פרשה "ואכלת ושבעת וברכת" צו בענטשן ברכת המזון, און דאן זאגט די תורה צו: "ועבדתם את ה' אלקיכם", מיר און אונזערע קינדער וועלן אלע קענען דינען דעם אויבערשטן ווי עס דארף צו זיין.

יישר כחכם פאר אייער הייליגע ארבעט!

וואס בעט ער פון אונז און וואס באקומען מיר?

ביים טעגליכן שיעור איבער די גרויסע מעלות און סגולות פון ברכת המזון, האט הרה"ג ר' אברהם מרדכי מלאך שליט"א דערציילט די פאלגנדע מעשה:

דער צדיק רבי נחום בערניו פון סאדיגורע איז אמאל אריינגעקומען אינדערפרי אין בית המדרש און האט געזען ווי חסידים זיצן דארט אינאיינעם און רעדן אין ענינים פון עבודת השי"ת, האט ער זיך צוגעזעצט צו זיי און געזאגט: "ווען א איד וויל זיך שטעלן דאווענען און רעדן צו השי"ת, דארף ער געדענקען 'מה, מה, מה, מה.'"

בס"ד
פינת צדקת צדיקי הדורות
קריאת קודש
מאת כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זצוק"ל
יומא דהילולא כ"א אב
...לזאת הנני לעורר אתכם רחמנים בני רחמנים! רחמו על אחבנ"י בארץ הקודש. וכל אחד ואחד ישתדל בכל עוז להרבות בהצדקה של רבי מאיר בעל הנס כולל חבת ירושלים ולהטיב את המצב שלהם.
והנני מברך אתכם אשר בזכות זה ירחם השי"ת עליכם שיהי' לכם הצלחה בכל העניינים, ותושעו בכל משאלות לבכם לטובה ולברכה לבני חיי ומזוני רוויחי, ותגדלו את צאצאיכם שיחיו לתורה וליר"ש בהרחבה, ונזכה לגאולה שלימה בב"א.
דברי הכותב למען המצוה ומברכם בכ"ט.
עמוד הצדקה והחסד בארה"ק
צדקת רבי מאיר בעל הנס
כולל חבת ירושלים

ההתעוררות לקיום מצות "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך" (עקב)

תהא לז"נ הרה"ח ר'
אברהם יצחק ב"ר **משה הכהן** ע"ה
וזוג' אשה החשובה
מרת **שרה** בת ר' **פרץ** ע"ה
תהא נשמתם צרורה בצרור החיים

פייער (גריל). **צי מעג מען עס עסן אזוי, אדער מען דארף חושש זיין אלס ווערעם?**

תשובה: אין פרישע קארן טרעפט מען ווערעם, און עס איז זייער שווער עס בודק צו זיין. אפוואשן די קארן העלפט נישט, ווייל די ווערעם באהאלטן זיך צווישן די שטיקלעך קארן.

דערפאר זאל מען נישט עסן די קארן אפילו אויב מען האט עס שוין געקאכט, כל-זמן עס ליגט אויפ'ן שטעקן.

דער איינציגסטער וועג וויאזוי מ'קען עס עסן איז, אויב מען שניידט אראפ די קארן פונעם שטעקן און מען שווענקט עס אפ אין א זייער, צ.ב.ש. א לאקשן-זייער.

קארן אין א קען

קארן אין א "קען" מיט א פארלעסליכן הכשר קען מען עסן.

אזוי אויך בעיבי-קארן (גאר-קליינע קארן אין א "קען") מיט א גוטן הכשר קען מען עסן.[4]

ארייגעקראכט אין א קאר וואס האט שוין געהאט א זעץ

שאלה: איך האב ארייגעזעצט אין מיין חבר'ס קאר, און עס איז קלאר געווען מיין שולד. ווען יענער האט מיר געוויזן דעם שאדן, האב איך באמערקט אז עס איז שוין דא דערנעבן נאך א זעץ פון פריער. דער "מעקעניק" האט מיר געזאגט אז איך האב נישט גורם געווען קיין גרויסן שאדן, ווייל אז מען פאררעכט דעם פלאץ פונעם פריערדיגן קראך מאכט שוין דאס אויך פאר'ן זעלבן פרייז.

בין איך מחוייב צו באצאלן, אדער איך דארף נישט באצאלן ווייל איך האב גארנישט קאליע געמאכט?

תשובה: עס איז מסתבר אז אין אזא פאל איז מען פטור צו באצאלן, ווייל יענער וואלט סיי-ווי געדארפט באצאלן צו פאררעכטן די קאר און אזוי אויך איז די קאר נישט ווייניגער ווערד געווארן.

און ער האט זיי ערקלערט די כוונה דערפון דערציילנדיג די פאלגנדע מעשה:

איינמאל האט דער רוסישער קייזער זיך ארויסגעלאזט אין וועג, און אזוי פארנדיג האט זיך אים פארגלוסט צו פארריכערן א ציגארעטל. מען האט זיך אבער געכאפט אז מען האט פארגעסן מיטצוברענגען שוועבלעך. האט דער קייזער געהייסן אז מען זאל זיך אפשטעלן און ארייגקלאפן אין איינעם פון די הייזער אונטערוועגנס און בעטן פייער.

די באדינער האבן אריינגעקלאפט אין הויז פון א פראסטן פויער, וועלכער האט אפילו נישט אויסגעהערט זייער פארלאנג נאר באלד צוריק פארקלאפט די טיר. מען האט נאכאמאל אריינגעקלאפט און געבעטן אז מען דארף נישט מער ווי א שוועבעלע, אבער דער פויער האט געזאגט אז ער דארף די שוועבעלעך פאר זיך און האט ווידער פארמאכט די טיר. די באדינער זענען צוריקגעקומען און געזאגט פאר'ן קייזער אז עס איז נישטא וואס צו מאכן מיט דעם פויער, ער וויל נישט פון גארנישט הערן. האט דער קייזער געזאגט אז ער וועט אליין גיין און בעטן ביים פויער א שוועבעלע.

דער קייזער איז ארויסגעקומען פון דער קארעטע און האט אנגעקלאפט ביים פויער. ער האט זיך פארגעשטעלט און געזאגט אז ער איז דער קייזער און בעט אז ער זאל אים געבן א שוועבעלע. האט דער פויער געזאגט דאס זעלבע, אז דאס שוועבעלע דארף ער פאר זיך. דער קייזער האט אים שטארק געבעטן, זאגנדיג, "איך וועל דיר געבן גאלד און זילבער פאר דעם ביסל פייער", אבער דער נארישער, פארגרעבטער פויער האט אפגעזאגט דעם קייזער'ס פארלאנג.

זאגט אים דער קייזער: "איך בעט דיר פיר קלייניגקייטן: 1) טראכט אריין ווער איך בין - איך בין דער גרויסער קייזער וואס פירט אן די מלוכה און פארמאגט א גרויסע מאכט איבעראל מיט טייערע קעניגליכע אוצרות מיט געלט; 2) טראכט אריין ווער דו ביסט - א פראסטער פויער; 3) טראכט אריין וואס איך בעט פון דיר - נישט מער ווי אביסל פייער; און 4) טראכט אריין וואס בין איך גרייט דיר צו באצאלן דערפאר - איך וועל דיר באלוינען מיט אוצרות מיט געלט, אנפילן דיין הויז מיט רייכטום."

די פיר זאכן באזונדער האט דעם פויער'ס פראסטער שכל שוין אויך געקענט באגרייפן, האט ער זיך געלאזט איבעררעדן און געגעבן דעם קעניג דאס שוועבעלע.

*

◄

1. כמבואר ברמ"א סי' ר"מ סכ"ד דיש חיוב לכבד אבי אביו אלא שמחוייב יותר בכבוד אביו מאבי אביו.
2. כמבואר בסי' ש"ו דמותר לעשות דבר המותר ושאינו ניכר שהוא לצורך החול, אבל משום עונג שבת מצוה שלא יהרהר בנכסיו כלל, וכאן הוא בעצם מצוה להשתתף בשמחת חבירו. אבל לא יאמר לב"ב אני צריך לילך לקידוש של פלוני שאני עושה עסקים עמו.
3. דמסתבר דבאופן זה הוא שינוי משמעות אך למעשה מסתבר דיצא עיין מ"ב סי' רי"ט דכל הנוסח אינו מעכב וכיון שאמר מענין הברכה יצא , וכ"כ בספר אשה"א פ"מ סכ"ד דיצא.
4. כמבואר בספר בדיקת המזון כהלכה חלק א', עמוד **384** ואילך. וכן פרסמו לאחרונה בי"ד לענייני כשרות דסקווירא, מערכת הכשרות של התאחדה"ר וועד הכשרות דקר"י.
5. ועיין כעין שאלה זו ממונם של ישראל סי' א' שאלה ד', עיי"ש.
6. יש בזה דיון בספרי זמנינו אם פארטש שאינו מקורה דינו כמחדר לחדר שמהני דעתו ולמעשה יש להקל אם הוא מחובר לביתו, עיין מ"ב סי' קע"ח דרשו הע' **9** ובספר שערי הברכה פ"ט הע' כ"ג ובספר הברכה ומקומה לידידי הגאון ראי"ה טווערסקי שליט"א ע' קס"ג.
7. מותר כיון שכ"א מכוסה במקצת וכיון שהמים הוא רק פושרים ואינם חמים אין ע"ז דין מרחץ ועיין ספר אש"י פנ"ג כח הע' פ"ו.
8. כמבואר בפס"ת סי' ש"כ אות כ"ח באריכות שאם כוונתו שהוא רוצה לידע אם הוא חם וכה"ג יש לאסור ועיין שלחן השבת צובע סי"א בכעין זה.

אמאל קען יענער טענה'ן אז ווען די קאר האט געהאט נאר איין קראך איז אים נישט אנגעגאנגען אזוי ארומצופארן, אבער יעצט אז עס איז מער צע'מזיק'ט שעמט ער זיך ארומצופארן דערמיט און מוז עס געבן צו פאררעכטן. אויב איז ער גערעכט מיט זיינע ווערטער, דארף מען אים עפעס באצאלן. ווען איז נוגע להלכה זאל ביידע דאס איבררעדן מיט א מורה הוראה.[5]

מ'גייט ארויס אויפ'ן פארטש אינמיטן טרינקען א קאווע

שאלה: אין א פריערדיגן גליון האט איר געשריבן וועגן מאכן נאכאמאל א ברכה ווען מען הייבט אן טרינקען א קאווע אין שטוב און דערנאך גייט מען ארויס און מען טרינקט ווייטער אין קאר.

איך האב אן ענליכע שאלה - איך לערן צופרי ביי מיר אין הויז, און ווען עס איז א שיינער וועטער אינדרויסן זעץ איך זיך ארויס אין פארטש. אויב איך הייב אן טרינקען א קאווע אין שטוב און איך וויל ארויסגיין אין פארטש און דארט ווייטער טרינקען (אדער פארקערט)**, דארף איך מאכן נאך א ברכה, אדער דער פארטש הייסט ווי א חלק פונעם הויז?**

תשובה: א פארטש וואס איז באהאפטן צום הויז האט א הלכה ווי דאס הויז אליין, און אויב דער סדר איז אז מען גייט אסאך מאל ארויס אין פארטש אינמיטן עסן אדער טרינקען, דארף מען נישט מאכן נאכאמאל א ברכה.[6]

לערנען נעבן דעם סווימינג פול

שאלה: עס קומט מיר אויס צו נעמען די קינדער שווימען, און דער סווימינג פול איז ארומגענומען מיט א צוים. מעג מען דארט זיצן און לערנען?

תשובה: מען קען לערנען דארט, וויבאלד מען גייט נישט ארום דארט אינגאנצן אויפגעדעקט.

אזוי אויך איז נישטא דארט קיין שוויס, וויבאלד דאס וואסער איז נישט הייס (דערפאר איז עס נישט ווי א "מרחץ", ד.ה. א באד, וואס מען טאר נישט לערנען דארט).[7]

ניצן שבת א לעפל וואס עס טווישט זיך דער קאליר

שאלה: מעג מען ניצן שבת א לעפל פאר קליינע קינדער וואס עס טווישט זיך דער קאליר דערפון ווען דאס עסן איז צו הייס (אלס א סימן עס נישט צו געבן פאר'ן קינד)**?**

תשובה: מען זאל עס נישט ניצן שבת, וויבאלד די כוונה איז צו זען אויב עס איז הייס און עס גייט אריין אין דער שאלה פון מלאכת "צובע" (פארבן) וואס איז אסור שבת.[8]

"אט דאס - האט דער צדיק רבי נחום בערניו געזאגט - זענען די פיר 'מה'ס' וואס א איד דארף זיך אין זיי מתבונן זיין פאר ער שטעלט זיך דאווענען פאר'ן הייליגן באשעפער.

"די ערשטע זאך איז: 'מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ' - וואס איז שוין א מענטש, אז אפילו אים צו באשאפן איז געווען א גאנצע געשפרערך; וואספארא מאכט האט ער דען? אז דער אויבערשטער נעמט אוועק פון אים דאס חיות אויף איין קליינער רגע, איז ער מער נישטא.

"צווייטנס: 'מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ' - צו וועמען גייט ער זיך שטעלן דאווענען? צום אלמעכטיגן באשעפער, דעם קעניג פון דער גאנצער וועלט, וואס אלע מלאכים און שרפים ציטערן פון אים.

"דריטנס: 'מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שׁוֹאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה' - וואס בעט דער אויבערשטער פונעם מענטש? א קליין ביסל 'פייער', א ברעקעלע יראת שמים.

"און פערטנס: 'מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִּירֵאֶיךָ' - וואס איז דער אויבערשטער גרייט צו געבן דערפאר פאר'ן מענטש? אלע אוצרות זענען דאך אפן. ער קען געבן אן א שיעור און ערפילן פאר יעדן איינעם זיינע בקשות ברוחניות ובגשמיות.

*

ווי פאסיג איז צוצושטעלן די מעשה צום ענין פון דער מצות עשה פון ברכת המזון. ווען א מענטש האט געגעסן זיין סעודה, ער איז שוין זאט און צופרידן, איז וואס בעט דען דער אויבערשטער פון אים? "גיב מיר א פאר מינוט צו בענטשן פאר מיר." און וואס גיט אים דער אויבערשטער דערפאר? אלע הימלישע אוצרות. מען טרעפט נישט נאך עפעס וואס האט צו זיך אזויפיל סגולות ווי די מצוה פון ברכת המזון.

זאגט אונז דער רבוש"ע: "דארפסט פרנסה בהרחבה? אז דו וועסט בענטשן ברכת המזון, וועסטו צעברעכן דערמיט די שלעכטע מלאכים וואס האלטן צוריק די פרנסה" (ווי דער מהרש"א זאגט). "דארפסט א לאנג לעבן? ברכת המזון ברענגט אריכות ימים" (ווי עס שטייט אין "רוקח" און אנדערע ספרים). "ערליכע קינדער, נחת פון די קינדער? אויך דאס ברענגט דיר ברכת המזון."

ווער בעט דאס? דער הייליגער באשעפער. פון וועמען בעט ער דאס? פון אונז, ערדישע מענטשן. וואס בעט ער? אן ערליך בענטשן. און וואס גיט ער אונז? אוצרות פון אלעם. נו, לוינט זיך דאס נישט?

איר קענט ארייגשיקן שאלות און הערות צו 4592885mhh@gmail.com
אדער דורך לאזן א מעסעדזש אויף 845-276-3170

א ספעציעלן פרייז יעצט פאר קעמפס און מוסדות התורה - רופט 845-659-1547

אם כסף תלוה

דיני הלואה (ה) ||

מדור זה נתנדב

לרגל ההילולא קדישא של

כ"ק מרן הגה"ק בעל ויחי יוסף מפאפא זצוק"ל

ביום י"ג אב - זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל

הונצח ע"י ידידנו תלמידו הרבני הנדיב הנכבד הי"ו

ויה"ר שימליץ טוב בעדו ובעד כל קהל ישראל

דיני פריעת החוב

א] פריעת בע"ח מצוה שנאמר (ויקרא יט, לו) "הין צדק" שיהי' הן שלך צדק[1], ואם בדעתו בשעת ההלואה שלא לשלם כלל עובר ב"לא תעשוק את רעך"[2].

ואם יש לו ממון ומדחהו בלך ושוב עובר בלאו מדברי קבלה (משלי ג, כח) "אל תאמר לרעך לך ושוב ומחר אתן ויש אתך"[3].

ב] הלוה צריך להוליך המעות אל המלוה ואינו רשאי לומר למלוה בא אצלי ואפרע לך, אבל אם המלוה יצא מהעיר א"צ להוליך המעות אחריו[4].

אם הלוה משלם ע"י שליח

ג] שלח הלוה המעות ע"י שליח עדיין הם באחריות הלוה עד שיגיעו לידי המלוה, ואם אירע אונס וכדו' חייב לשלם.

ואף אם נתן המעות ליד בנו של המלוה עדיין אחריותן עליו. אבל אם נתנן לאשתו של המלוה הוה כאילו הגיעו לידי המלוה[5].

לשלם בתשלומין קטנים

ד] אם יש להלוה מעות לשלם כל החוב אינו יכול לומר שרוצה לשלם בתשלומים קטנים דכיון שהגיע הזמן יכול המלוה לתובעו לשלם את כל החוב מיד[6].

ה] אם הלוה רוצה לשלם "תוך הזמן" בתשלומין קטנים, י"א שמדינא[7] צריך המלוה לקבלם ואינו יכול לעכב עד שישלם לו כל החוב בפעם אחת, רק שהמלוה יכול להתרעם עליו שהרי כשיש לו סכום קטן מבזבז הסכום לאלתר וי"א שמדינא יכול לעכב[8].

1. ומי שאינו משלם נקרא "רשע" שנאמר לוה רשע ולא ישלם אחד הלוה מן האדם כלוה מן המקום (אבות פ"ב מ"ט). 2. כן מבואר בחינוך דכשאינו רוצה לשלם ההלואה עובר בלאו דלא תעשוק ולהמנ"ח עובר ג"כ על לא תגזול, וכ' בספר פלא יועץ (ערך הלוואה) דחיובא רמיא על המקבל חסד שלא לגרום להיות נועל חסד בפני אנשי חסד כגון ללוות ולא לשלם כראוי, וכן אם שאל חפץ מחבירו יקפיד להחזירו לבעליו בזמנו ובאופן שנתנו לו. 3. שועה"ר דיני הלואה ס"ד. 4. ש"ך סי' ע"ד סק"א, אבל המלוה יכול לתבוע המעות בכל מקום אם הלוה יש לו שם מעות וגם יש לו כדי מחייתו עד שיגיע לביתו. 5. כן פוסק בשועה"ר דיני מציאה ופקדון סל"א כשיטת הש"ך בסי' ע"ב ס"ק קל"ו דאף בהלואה יכול לשלם לאשתו אבל לא לבני ביתו, דלא כשיטת הרמ"א דדווקא בפקדון הדין כן משא"כ בהלואה שכל הנאה שלו צריך לשומרו בשמירה מעולה ולפרוע להמלוה בעצמו, ואף דבשו"ע פוסק כן רק באשה הנושאת ונותנת בתוך הבית, מבאר השועה"ר דסתם אשה הוית בדרגא זו דלא כדעת הש"ך דאינה נקראת נו"נ בתוך הבית רק כשנו"נ בתוך עסקיו, אבל אינו רשאי לפרוע לבנו של המלוה אא"כ הוא עם אביו בעסקיו, דאז ידו כיד אביו. 6. סי' ע"ד רמ"א ס"ד, והטעם דזה נחשב כהפסד לו שע"י שפורע לו פרוטות פרוטות הוא מבזבז הממון ומוציאן אחדים, ראה בסמ"ע סק"י שם. וראה ברעק"א שם בשם כנה"ג דאם קבעו ביניהם לפרוע התשלומין קטנים בזמנים שונים והמלוה לא תבע הלוואתו בזמנו, הדין הוא שאינו יכול כעת לתבעו לפרוע לו כאחד אלא לזמנים שונים כפי ראות עיני הבי"ד. וכן הוא בקצוה"ח סי' ע"ג סק"ט. 7. שם בשו"ע ס"ד. 8. כן מביא הש"ך סקי"ז דלדעת הרי"ף יכול לכתחילה לעכב, ואף דדין זה שאינו יכול לעכב יש לו יסוד בגמרא (מימרא דרבא בפרק השוכר את האומנין), סובר הרי"ף דכ"ז הוא רק לענין דיעבד שאם פרעו כבר עם תשלומין קטנים אין המלוה יכול לומר דאי"ז נחשב אצלי כמו שפרעת אותי ולכן קח בחזרה הסכום שכבר פרעת לי ותחזור לי הכל בשלימותו או שהמעות יהיו מונחים אצלי באחריותך קמ"ל דבדיעבד הוי כפירעון, אבל לכתחילה יכול המלוה לעכב.

מיט בטחון איז אלעס מעגליך

לכבוד מכון הליכות החיים,

איך האב זייער הנאה פון דעם גליון יעדע וואך - די הלכות און די שטארקע מעשיות פון אמונה און אלע ענינים.

איך האב דא לעצטנס מיטגעהאלטן א מעשה, וואס וואלט געווען פאסיג אפצודרוקן אין "הליכות החיים". איך גיב עס דא איבער, אז אידן זאלן לייענען און הנאה האבן.

א יונגערמאן וואס זיצט און לערנט אין כולל האט מיר דערציילט, אז עס האט זיך אים געמאכט א גוט געשעפט צו קויפן א הויז. ער האט נישט געהאט דאס געלט זיך אריינצוציען וואוינען דארט, האט ער פארדונגען דאס הויז פאר א צוויייטן אויף א פאר יאר, האפנדיג אז פון דעם געלט וואס ער וועט פארדינען דערפון וועט ער שפעטער אליין זיך קענען אריינציען. למעשה דעקט זיך קוים דאס הויז, און דערוויל זיצט ער ווייטער און לערנט.

איין אינדערפרי רופט אים אן דער טענענט און באקלאגט זיך, אז דער צוים פונעם פארטש איז צעבראכן, און זיין קינד איז שוין אראפגעפאלן פונעם פארטש, ה"י. ס'איז א גרויסע סכנה, און מען וואלט עס געדארפט תיכף פאררעכטן.

טראכט דער יונגערמאן צו זיך, דער טענענט איז גערעכט, מען מוז דאס פאררעכטן און עס טאר נישט בלייבן אזוי אפילו א קורצע צייט, אבער וואו נעמט מען דאס געלט עס צו פאררעכטן?

ער האט אריבערגערופן א פאר בעלי-מלאכה פאר אן אפשאצונג, וויפיל דאס וואלט געדארפט קאסטן. א טייל האבן ארויסגעזאגט א טייערן פרייז, זאגנדיג אז כדי צו פאררעכטן די וואנט דארף מען פאררעכטן אויך די ציגל, און דאס און יענס. דער ביליגסטער פון זיי האט געבעטן א גוטע פאר מאות.

דער יונגערמאן איז געווען אונטער א שטארקן דרוק. דער צוים איז צעבראכן און מען מוז עס פאררעכטן, אבער קיין געלט האט ער נישט. וואס טוט מען?

איין טאג גייט ער אין כולל און חזר'ט זיך די ווערטער פון הייליגן "חובת הלבבות": דער מענטש זאל זיך מחזק זיין און וויסן אז דער באשעפער איז דער בעל-חסד און בעל-רחמים. ער האט באשאפן די וועלט און פירט איר שטענדיג, און ער ווייסט וואס עס איז גוט פאר'ן מענטש אפילו ווען דער מענטש אליין ווייסט נישט, און יעדע קלייניגקייט האט א חשבון פון הימל.

אזוי, מיט אט-די מחשבות, איז דער יונגערמאן אנגעקומען אין כולל. ער זעצט זיך לערנען און פרובירט באזייטיגן פון זיך די דאגות. זיין חברותא האט גאנץ גוט דערקענט אויפ'ן היינטיגן לערנען אז עפעס גייט פאר אין אים, און נאכ'ן לערנען האט דער יונגערמאן זיך אויסגערעדט פאר אים און אלעס דערציילט.

זאגט אים זיין חברותא, "קום אריבער מארגן. איך האב א דריל און שרויפן. דו ברענג א האמער און נעגל, און מען וועט עס אליין מסדר זיין."

אויפצומארגנס - צוויי יונגעלייט וואס שטייען קיינמאל נישט אויפ'ן שפיץ פון א פארטש מיט ארבעטס-געצייג, קומען אן מיט די כלים אין זייערע ציטערדיגע הענט און הייבן אן פאררעכטן. מען דרילט, מען מאכט פרישע לעכער, אבער עס שטעלט זיך ארויס אז עס איז א שאד די ארבעט. דאס האלץ איז איינגאנצן אויפגעגעסן, און מען קען גארנישט טון.

דער אויבערשטער האט אבער א חשבון אויף יעדע קלייניגקייט...

שטייענדיג אזוי פארזוייפלט אינמיטן דער עבודת פרך, זעען זיי ווי עס קומט צו פארן א קליינע רויטע קאר און שטעלט זיך אפ. עס קומט ארויס

איבערצושמועסן די הלכות וואס ווערן געברענגט אינעם גליון, אדער צו איבערלאזן א שאלה קען מען רופן 845-499-5084
אויב קיין ענטפער, ביטע לאזט איבער א מעסעדזש

הפצת הגליון נתנדב

לרגל ההילולא קדישא של

כ"ק מרן הגה"ק מהר"א מבעלזא זצוק"ל

ביום ו' עש"ק עקב - כ"א אב

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל

נתנדב ע"י ידידנו הנדיב הנכבד **הרה"ג ר' פרץ שטיינבערג** שליט"א - **מח"ס פע"ח על הרמב"ם**

ויה"ר שימליץ טוב בעדו ובעד כל קהל ישראל להוושע בבני חיי ומזוני רויחי וכל ההשפעות טובות בגשמיות וברוחניות

זהירות אין הלכה אויך ווען מ'פארשטייט נישט

לכבוד מכון הליכות החיים,

בנוגע דער הלכה וואס מען האט געשריבן אז ווען מען קויפט קאווע אין א גויאישער גאז-סטאנציע טאר מען נישט אריינגיסן דארט פון אן אפענער פלאש מילך מיט א גוטן און פארלעסליכן הכשר, צוליב א חשש אז דער גוי האט אריינגעגאסן נישט-כשר'ע מילך וואס קאסט ביליגער אין געשעפט, וויל איך איבערגעבן א פערזענליכן עפיזאד:

איך האב אמאל פארגעהאלטן א חבר מיינעם אויף אזעלכעס, זעענדיג ווי ער גייט אריין אין א גויאישער גאז-סטאנציע און קויפט דארט א קאווע מיט מילך. איך האב אים געזאגט אז אויב די פלאש מילך איז שוין געווען אפן טאר מען עס נישט טרינקען, צוליב דעם אויבנדערמאנטן חשש.

דער חבר האט מיר אנגעהויבן זאגן הסברים פארוואס מען קען מקיל זיין, זאגנדיג אז עס איז ממש נישט שייך אז דער גוי זאל אריינגיסן נישט-כשר'ע מילך, אבער איך האב אים געזאגט אז אזוי איז די הלכה און מען מוז דאס איינהאלטן, אפילו אויב איינער פארשטייט עס נישט מיט זיין שכל.

א צייט שפעטער רופט מיר אן דער חבר און זאגט, "ווערסט נישט גלייבן וואס עס איז געווען היינט. איך בין אריין גאנץ פרי אין דער גאז-סטאנציע, און איך זע ווי דער גוי גיסט אריין פון א נישט-כשר'ע פלאש מילך גראד אין דער פלאש פון כשר'ע מילך!" **כמה גדולים דברי חכמים!**

עס איז א וואונדער, ווי אזויפיל מענטשן ווערן ליידער נכשל דערין און ווייסן נישט די פשוט'ע הלכה אז מען טאר נישט טרינקען די מילך פון אן אפענער פלאש ביי א גוי (צוליב א חשש, אפילו אויב ער האט למעשה נישט אריינגעגאסן קיין נישט-כשר'ע מילך), און דער איינציגער וועג וואס עס איז מותר צו נעמען דארט מילך איז פון א פארמאכטע פלאש וואס מען עפנט פאר זיינע אויגן.

טובל'ען די שעלווס פון אן אויוון

משלחן המערכת: אין א פריערדיגן גליון האבן מיר געשריבן א שאלה, בנוגע אנווארעמען א חלה אדער ברויט אויפ'ן שעלף פונעם אויוון (אָן אריינלייגן אין א בעקעלע א.ד.ג.), אז כאטש עס רירט אן דעם שעלף אליין, דארף מען נישט טובל'ען דעם שעלף, וויבאלד דער אופן ווי מען באנוצט זיך רוב מאל מיט'ן אויוון איז אז מען לייגט יא אריין דאס עסן אין א בעקעלע, צ.ב.ש. ווען מען באקט קוגל, פלייש, לעקעך, אד"ג. אזוי ווערט אויך געברענגט אין נאך פוסקים.

עטליכע רבנים האבן אריינגערופן מעורר זיין, אז אויב איינער טוט אזוי בקביעות, צ.ב.ש. ער באקט איבער יעדע וואך די חלה אדער ברויט אינעם אויוון אויפ'ן שעלף אליין אָן עפעס אונטערלייגן, האלטן זיי אז מ'דארף יא טובל'ען דעם שעלף. (וכ"כ בספר טבילת כלים פרק יא סעיף כז, פסקים ותשובות סי' קכ אות כו להחמיר בזה. אך י"א שנחשבים כחלק מעיקר התנור שלדעת כמה פוסקים פטור כל כלי שגדלו יותר ממ' סאה. אך למעשה, יש לעיין בזה הרבה בדבר כזה שדרך העולם לשנות מדת גובהו בכל עת, אם אפשר לומר שיהא נחשב כעיקר התנור).

וויבאלד מען רעדט פון א שאלה פון א דאורייתא, ווייל דער שעלף פונעם אויוון איז געמאכט פון אייזן, און מיט אן איינמאליגע טבילה לאזט מען זיך ארויס פון יעדע שאלה, דערפאר איז אוודאי שטארק ריכטיג אז מען זאל זיך נעמען די מי צו טובל'ען דעם שעלף כדי יוצא צו זיין לכל-הדעות.

מיר טוען זיך באדאנקען פאר די חשוב'ע רבנים ולומדי הגליון וואס האבן מעורר געווען דערויף.

א איד מיט א קליינעם קאפל, און ער רופט זיך אן צו די צוויי יונגעלייט: "יונגעלייט! ניצט דעם שרויף וואס איך גיב אייך דא. דאס איז געמאכט ספעציעל פאר אויסגעריבן האלץ. נעמט אויך מיין דריל - ס'איז א בעסערער דריל." דאן גיט ער זיי א זאג, "ווייסט איר וואס, איך וועל עס מאכן פאר אייך."

דער איד, "יאסי", נעמט זיך צו דער מלאכה. ער דרילט, שניידט, פאררעכט, לייגט צו נאך העלצער און שרויפן. ער מאכט איבער דעם פארטש פון אלף ביז תיו. פון דעם שוואכן פארטש האט ער געמאכט א גוטן, שטארקן פארטש.

ווען ער האט געענדיגט די גאנצע ארבעט, רופט זיך אן צו אים דער יונגערמאן, דער בעל-הבית פון דער דירה: "מעג איך אייך פרעגן, וואס האט אייך אהערגעברענגט דא פונקט יעצט? ווי אזוי האט איר געוואוסט וואס מיר דארפן?"

"איך בין אן ארבעטער," האט יענער געענטפערט, "און א גאנצן טאג ארבעט איך פאר מיין בעל-הבית און איך נעם נישט אן קיין אנדערע דזשאבס. נעכטן האט מיין בעל-הבית זיך ליידער צעבראכן א פוס, ל"ע. ווען ער קען נישט ארבעטן, דארף איך אויך נישט אריינקומען צו דער ארבעט, דערפאר האב איך נישט יעצט וואס צו טון. איך בין דורכגעפארן די גאס און געזען ווי איר מוטשעט זיך, האב איך געוואלט ארויסהעלפן!"

דער יונגערמאן האט זיך ווארעם באדאנקט פאר אים און געפרעגט: "כ'קען אייך באצאלן?"

"יא," זאגט ער. "צוואנציג דאלער."

פון א שיינע פאר מאות איז געווארן א צוואנציגער... אין זכות פון לימוד התורה, און אין זכות פון אמונה.

- דער באשעפער פירט די וועלט, און יעדע קלייניגקייט האט א חשבון.

*

מיטצוטיילן ערשט האנטיגע מעשיות להנאת אלפי הקוראים, ביטע פארבינדט זיך צו דער הנהלת המכון דורך 4592885mhh@gmail.com, אדער דורכ'ן פעקס: 845-517-1692, אדער לאזט א מעסעדזש אויפ'ן טעלעפאן: 845-276-3170

לז"נ מוה"ר שמואל דוד ב"ר צבי פינחס הכהן ע"ה

ומוה"ר ישכר בער ב"ר טובי' גדלי' ע"ה

לא השאירו אחריהם זש"ק

ונא ללמוד לעילוי נשמתם

מיט'ן מנדב זיין דעם גליון "הליכות החיים", האט איר די זכות הרבים פון **זעכציג טויזנט אידן** בליעה"ר. רופט: 845-659-1547

כל הזכויות שמורות | הרשות נתונה לצלם הגליון ע"מ להפיצו, ואין להעתיק תוכן הגליון בלי רשות בכתב מהמערכת

הערות והארות בכתב יתקבלו ע"י מספר הפקס החדש 845-538-4625 או באימייל 4592885mhh@gmail.com | הרוצים להשיג גליון זה בתמידות נא לצלצל 845-276-3170